

**ปัจจัยที่มีผลต่อการฝ่าฝืน กฎจราจรของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
ในกรุงเทพมหานคร**

พันตำรวจตรีสุนทร เฉลิมเกียรติ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-452-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS EFFECTING VIOLATION OF TRAFFIC LAWS
BY PRIVATE CARS DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS**

POLICE MAJOR SOONTHORN CHALEARMKIAT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Sociology
Department of Sociology and Anthropology**

Graduate School

Chulalongkorn University

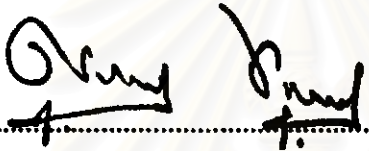
Academic Year 1997

ISBN 974-687-452-4

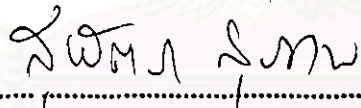
หัวข้อวิทยานิพนธ์   บัณฑิตที่มีผลต่อการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลใน
   กรุงเทพมหานคร
โดย   พันตำรวจตรีสุนทร เฉลิมเกียรติ
ภาควิชา   สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล

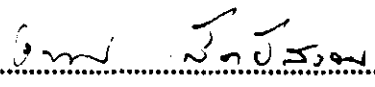
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

สุนทร เฉลิมเกียรติ, พันตำรวจตรี : ปัจจัยที่มีผลต่อการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร (FACTORS EFFECTING VIOLATION OF TRAFFIC LAWS BY PRIVATE CARS DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. นิเทศ ดินณะกุล, 210 หน้า. ISBN 974-637-452-4.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลและปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลโดยเฉพาะพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎจราจร รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์หาแนวทางมาปรับปรุงพฤติกรรมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อลดปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร โดยจะศึกษาเฉพาะผู้ที่เป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในกรุงเทพมหานครที่ขับรถส่วนบุคคลทั้งที่เป็นเจ้าของรถยนต์เองและไม่ได้เป็นเจ้าของรถยนต์ที่ใช้ ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ 1. ใช้แบบสอบถาม จำนวน 280 ชุด 2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลจำนวน 10 คนและเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจำนวน 6 คน และ 3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยศึกษาสภาพการจราจรบริเวณที่มีสภาพการจราจรหนาแน่นจำนวน 3 จุด ได้แก่ แยกบรมราชชนนี แยกบางพลัดและแยกศิริราช

ผลการศึกษาพบว่าดัชนีเฉลี่ยการฝ่าฝืนกฎจราจรของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในภาพรวมเท่ากับ 1.137 และผลการทดสอบสมมติฐานเป็นดังนี้

1. ผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา) จะฝ่าฝืนกฎจราจรน้อยกว่าผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง
2. ระดับตำแหน่งไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการฝ่าฝืนกฎจราจร
3. ผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีประสบการณ์ในการขับรถมากกว่าจะมีการฝ่าฝืนกฎจราจรมากกว่าผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีประสบการณ์ในการขับรถน้อย
4. ผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรน้อยจะมีการฝ่าฝืนกฎจราจรมากกว่าผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรมาก
5. ผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามกฎจราจรในทางที่เห็นด้วยน้อยจะมีการฝ่าฝืนกฎจราจรมากกว่าผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามกฎจราจรในทางที่เห็นด้วยมาก

ภาควิชา .....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....
สาขาวิชา .....สังคมวิทยา.....
ปีการศึกษา .....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต ว.ต.ต. สุรนต์ ดินณะกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สุวิทย์ ดินณะกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

** C830577 : MAJOR SOCIOLOGY
KEY WORD:

BEHAVIOR / TRAFFIC / VIOLATION / PRIVATE CAR

SOONTHORN CHALEARMKIAT, POLICE MAJOR : FACTORS EFFECTING VIOLATION OF TRAFFIC LAWS BY PRIVATE CARS DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. NITHET TINNAKUL, Ph.D. 210 pp. ISBN 974-637-452-4.

The objective of this research was to study the behavior and factors effecting traffic violator by private car drivers as well as to study and analysed the way to improve the behavior of private car drivers and decrease the traffic problems in Bangkok Metropolis. The study focused on the government officers in the Office of Permanant Secretaty for Interior by using

1. 280 questionnaire forms
2. interviewed 10 cars drivers, 6 traffic police officers and
3. observed 3 congested intersections (Baromratchonnanee, BangPlat, Siriraj).

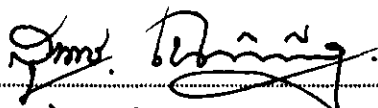
The result of this study showed that the average index of traffic violator of government officers in the Office of Permanant Secretary for Interior was 1.137 and the finding were as follow:

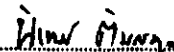
1. Those who had low educational level (lower than bachelor degree) violated the traffic laws less than those who had higher educational level.
2. The position level did not have any effect on traffic violation.
3. The one who had more experienced in driving violated the traffic laws more than those who had less experienced in driving.
4. The one who had less knowledge in traffic laws violated the traffic laws more than those who had more knowledge in traffic laws.
5. The one who showing pessimism in following traffic laws violated traffic laws more than those who showing optimism in following traffic laws.

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....

สาขาวิชา..... สังคมวิทยา.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต พ.ศ.๓๓.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะท่านผู้มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จของงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า และแนวทางในการเลือกกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ อดีตหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการแนะนำ ให้คำปรึกษาในทุกๆ ด้านเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแนวทางแก้ไข อีกทั้งคอยกระตุ้นเตือน ให้กำลังใจ อันมีผลต่อความสำเร็จในครั้งนี้ บุคคลผู้มีส่วนสำคัญอีกท่านหนึ่งคือ ดร.สุรพล กาญจนะจิตวา ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร และอาจารย์พิเศษคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้แนะนำแนวทางในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัวผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสนับสนุนในทุกๆ ด้านและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

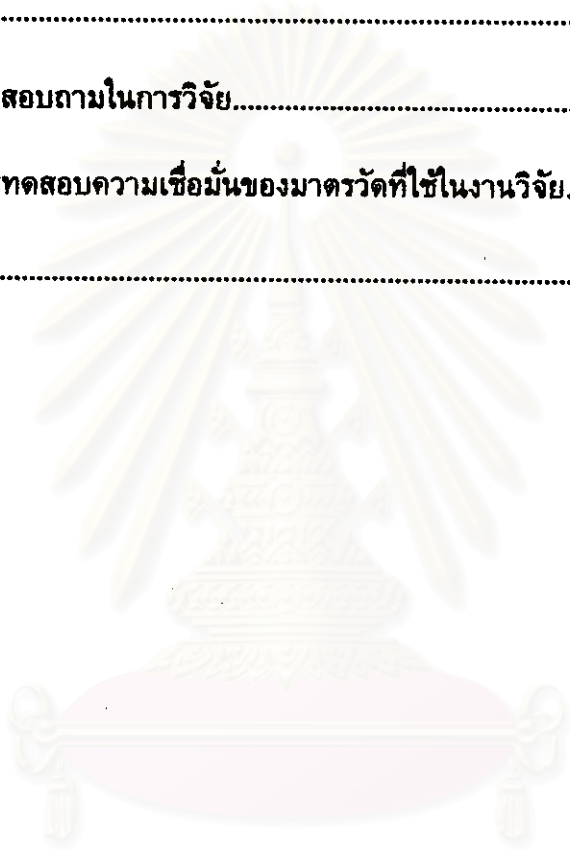
สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญไดอะแกรม.....	ฏ
สารบัญแผนที่.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	9
ขอบเขตการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีวิจัย	
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Theory of Social Action).....	10
ทฤษฎีการจูงใจ (Theory of Human Motivation).....	11
ทฤษฎีไร้ระเบียบ (Anomie).....	15
ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (The Deviant Behavior Perspective).....	22
แนวคิดเรื่องทัศนคติ.....	27

	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
	สมมติฐาน.....	39
	กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	40
	นิยามศัพท์.....	40
	ระเบียบวิธีวิจัย.....	42
บทที่ 3	ผลการวิจัย	
	ข้อมูลของผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคล.....	50
	การพิสูจน์สมมติฐาน.....	62
บทที่ 4	การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	70
บทที่ 5	การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม	
	การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม.....	111
	ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร.....	135
บทที่ 6	สรุปและข้อเสนอแนะ	
	ข้อมูลของผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคล.....	161
	ข้อมูลการฝ่าฝืนกฎจราจร.....	161
	ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	162
	สรุปผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	164
	สรุปผลการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม.....	167
	สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาจราจร.....	169

ปัญหาในการวิจัย.....	172
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	172
รายการอ้างอิง.....	175
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย.....	181
ภาคผนวก ข การทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดที่ใช้ในงานวิจัย.....	190
ประวัติผู้เขียน.....	210

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	จำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่ ปี 2537-2538.....	4
ตารางที่ 1.2	สถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการจราจรที่สำคัญ ของกอง บัญชาการตำรวจนครบาล ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2538	7
ตารางที่ 3.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	50
ตารางที่ 3.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	51
ตารางที่ 3.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	51
ตารางที่ 3.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	52
ตารางที่ 3.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับตำแหน่ง.....	52
ตารางที่ 3.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ใน การขับรถยนต์.....	53
ตารางที่ 3.7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทรถยนต์.....	54
ตารางที่ 3.8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็นเจ้าของ รถยนต์.....	54
ตารางที่ 3.9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุการใช้งานของ รถยนต์.....	54
ตารางที่ 3.10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับกฎ จราจร.....	55
ตารางที่ 3.11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการ ปฏิบัติตามกฎจราจร.....	56
ตารางที่ 3.12	การจัดลำดับดัชนี จำแนกตามการฝ่าฝืนกฎจราจร.....	57

ตารางที่ 3.13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการฝ่าฝืน กฎจราจร.....	58
ตารางที่ 3.14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับการ การแก้ไขปัญหาการจราจร.....	58
ตารางที่ 3.15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจัดลำดับ แนวทางการแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร.....	60
ตารางที่ 3.16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และการจัดลำดับตามคะแนน น้ำหนัก จำแนกตามแนวทางการแก้ปัญหาจราจรใน กรุงเทพมหานคร.....	62
ตารางที่ 3.17	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการฝ่าฝืนกฎจราจร.....	63
ตารางที่ 3.18	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับตำแหน่งกับการฝ่าฝืนกฎจราจร.....	64
ตารางที่ 3.19	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การขับรถยนต์กับการฝ่าฝืน กฎจราจร.....	65
ตารางที่ 3.20	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรกับการฝ่าฝืน กฎจราจร.....	66
ตารางที่ 3.21	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปฏิบัติตามกฎจราจร.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	สาเหตุหลักของปัญหาการจราจร.....	3
ภาพที่ 2.1	ความต้องการตามทฤษฎีของ Maslow.....	13
ภาพที่ 2.2	ความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าต่อการแสดงพฤติกรรม.....	15
ภาพที่ 2.3	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของทัศนคติ.....	33
ภาพที่ 5.1	การจราจรบนถนนบรมราชชนนี ฝั่งขาออก.....	114
ภาพที่ 5.2	การจราจรบนถนนบรมราชชนนี ฝั่งขาเข้า ช่วงเช้า.....	116
ภาพที่ 5.3	การจัดช่องทางพิเศษบนถนนเจริญสุขนิทวงศ์ขาออก แยกบรมราชชนนี.....	118
ภาพที่ 5.4	การเบี่ยงช่องทางจราจรเพื่อก่อสร้างทางยกระดับ แยกบรมราชชนนี	119
ภาพที่ 5.5	ช่องทางการจราจรบริเวณแยกศิริราช.....	123
ภาพที่ 5.6	การเบี่ยงช่องทางบนถนนสิรินธร บริเวณแยกบางพลัด.....	130
ภาพที่ 5.7	การจราจรแยกบางพลัดในช่วงเวลาเร่งด่วน.....	131
ภาพที่ 5.8	การจราจรบนถนนเจริญสุขนิทวงศ์ขาออก แยกบางพลัด.....	132
ภาพที่ 5.9	อุบัติเหตุร้ายแรงที่มักเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืน บริเวณแยกบางพลัด.....	134

สารบัญไต่ถาม

ไต่ถาม 4.1	ไต่ถามคดีของนายมานะ.....	71
ไต่ถาม 4.2	ไต่ถามคดีของนายเสนาะ.....	75
ไต่ถาม 4.3	ไต่ถามคดีของนายสมเกียรติ.....	79
ไต่ถาม 4.4	ไต่ถามคดีของนายนิสิต.....	82
ไต่ถาม 4.5	ไต่ถามคดีของนางสาววรรณ.....	88
ไต่ถาม 4.6	ไต่ถามคดีของนายทำนุ.....	91
ไต่ถาม 4.7	ไต่ถามคดีของนายสามารถ.....	96
ไต่ถาม 4.8	ไต่ถามคดีของนายอัมรินทร์.....	100
ไต่ถาม 4.9	ไต่ถามคดีของนางอรอนงค์.....	104
ไต่ถาม 4.10	ไต่ถามคดีของนายวรุฒิ.....	108
ไต่ถาม 5.1	ไต่ถามคดีของ ค.ต. สุชาติ.....	135
ไต่ถาม 5.2	ไต่ถามคดีของ จ.ต.แดง.....	140
ไต่ถาม 5.3	ไต่ถามคดีของ พลฯ มานะ.....	144
ไต่ถาม 5.4	ไต่ถามคดีของ จ.ต. นกุล.....	149
ไต่ถาม 5.5	ไต่ถามคดีของ จ.ต. พาณิชย์.....	154
ไต่ถาม 5.6	ไต่ถามคดีของ ส.ต.ท. อนุชน.....	157

สารบัญแผนก

แผนที่ 5.1	แผนที่แยกบรมราชชนนี.....	113
แผนที่ 5.2	แผนที่แยกศิริราช.....	122
แผนที่ 5.3	แผนที่แยกบางพลัด.....	128

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย